

Wanneer de leugen wortel schiet:
Misinformatie, biases en framing

Prof. dr. Christian Burgers

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Disclaimer

VIDI project 276-45-005

Open Competition Grant 406.22.24SW.005

NWA/ORC project KICH1.DI01.24.006

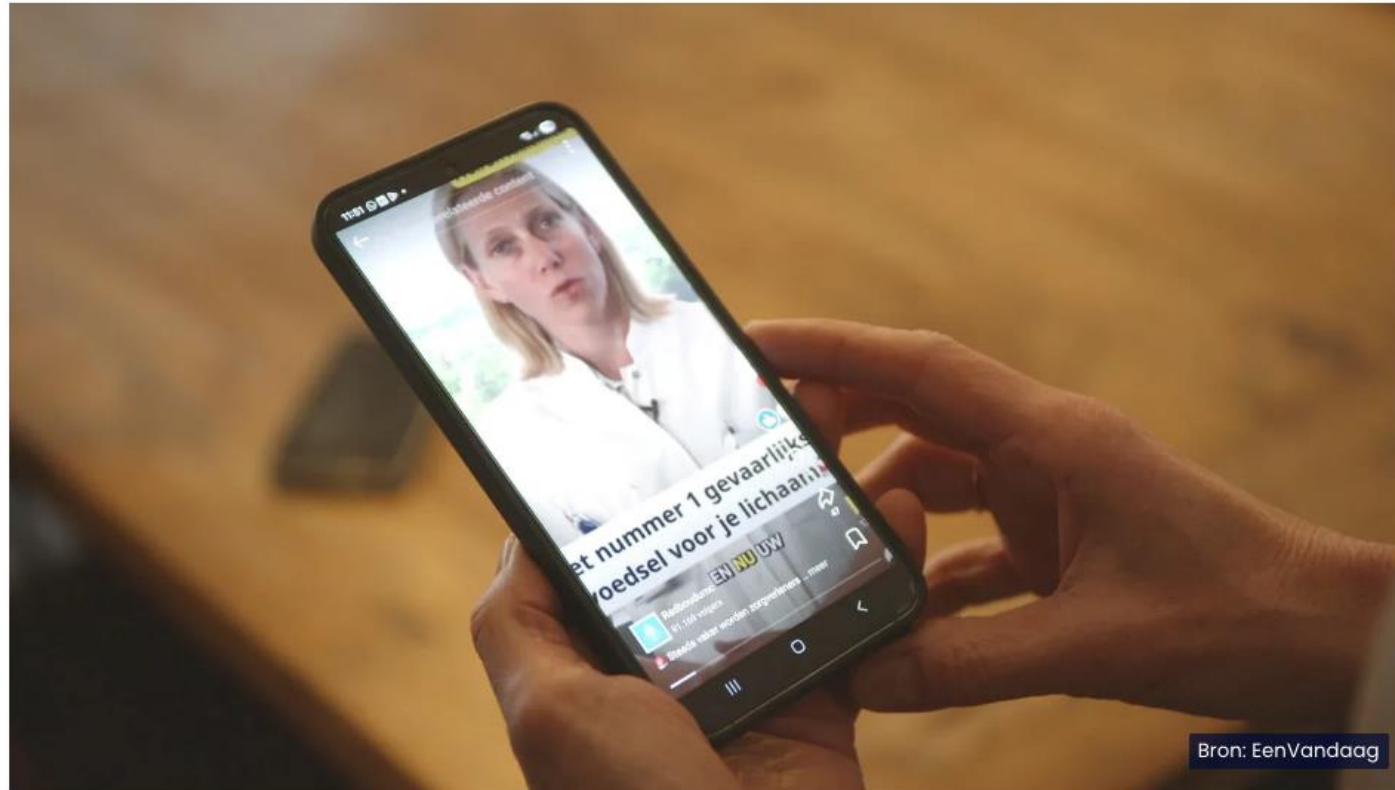

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Influencers verspreiden medische misinformatie:
'We worden bijvoorbeeld bang gemaakt voor
kraanwater'

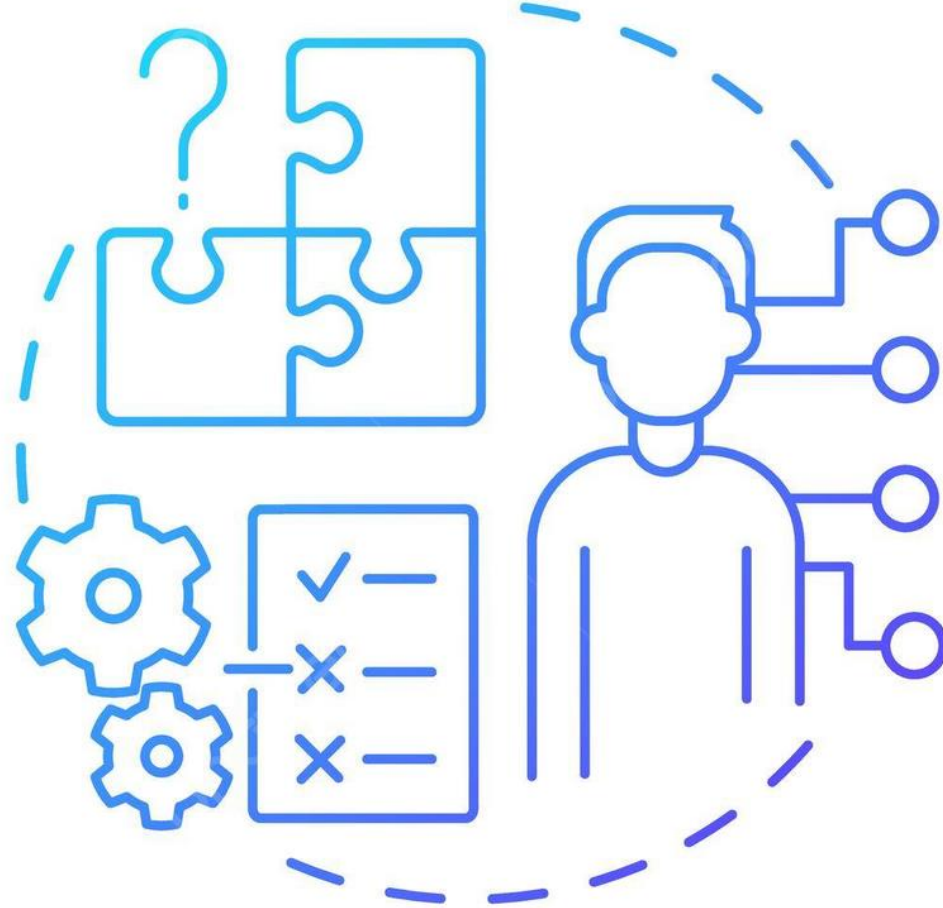
Volgens deskundigen kunnen deepfakes met foute medische informatie een groot risico vormen voor kwetsbare patiënten

Artsen waarschuwen voor toename deepfakes met foute medische informatie: 'Schadelijk voor patiënten'

07 feb 2026, 08:00 [Merel Driessen](#)

“Dan leg ik het
gewoon nog
een keer uit.”

Knowledge deficit model

Seethaler, S., Evans, J. H., Gere, C., & Rajagopalan, R. M. (2019). Science, values, and science communication: Competencies for pushing beyond the deficit model. *Science Communication*, 41(3), 378–388. <https://doi.org/10.1177/1075547019847484>

Simis, M. J., Madden, H., Cacciatore, M. A., & Yeo, S. K. (2016). The lure of rationality: Why does the deficit model persist in science communication? *Public Understanding of Science*, 25(4), 400–414. <https://doi.org/10.1177/0963662516629749>

KONG

SKULL ISLAND

! WARNING

Dit plaatje bevat
misinformatie

3 Biases

1. Mensen nemen altijd zichzelf mee

Hij zit *vaak* op TikTok

Hij zit *vaak* op TikTok

Beukeboom, C. J., van der Meer, J., & Burgers, C. (2024). When “Sometimes” Means “Often”: How Stereotypes Affect Interpretations of Quantitative Expressions. *Journal of Language and Social Psychology*, 43(3), 376-387. <https://doi.org/10.1177/0261927X231212883>

COMMUNICATION

VISIBLE

INVISIBLE

3 Biases

1. Mensen nemen altijd zichzelf mee
2. Taal stuurt de reactie

Framing

Is dit glas half vol of half leeg?

Een kwestie van perspectief

Verschillende diagnoses

Bevestigingen

Ontkenningen

Positief

Het nieuws is
goed

Het nieuws is niet
slecht

Negatief

Het nieuws is
slecht

Het nieuws is niet
goed

Burgers, C., Beukeboom, C. J., & Sparks, L. (2012). How the doc should (not) talk: When breaking bad news with negations influences patients' immediate responses and medical adherence intentions. *Patient Education and Counseling*, 89(2), 267-273.

Verschillende diagnoses

Bevestigingen

Ontkenningen

Positief

Het nieuws is
goed

Het nieuws is niet
slecht

Negatief

Het nieuws is
slecht

Het nieuws is niet
goed

Burgers, C., Beukeboom, C. J., & Sparks, L. (2012). How the doc should (not) talk: When breaking bad news with negations influences patients' immediate responses and medical adherence intentions. *Patient Education and Counseling*, 89(2), 267-273.

Verschillende diagnoses

Bevestigingen

Ontkenningen

Positief

Het nieuws is
goed

Het nieuws is niet
slecht

Negatief

Het nieuws is
slecht

Het nieuws is niet
goed

Burgers, C., Beukeboom, C. J., & Sparks, L. (2012). How the doc should (not) talk: When breaking bad news with negations influences patients' immediate responses and medical adherence intentions. *Patient Education and Counseling*, 89(2), 267-273.

niet slecht

niet goed

niet slecht

niet goed

Taal in bijsluiters

Bevestigingen

Ontkenningen

Gebruik dit medicijn 1 keer per dag,
liefst in de ochtend.

Gebruik dit medicijn 1 keer per dag, *liefst niet
buiten de ochtend.*

Gebruik dit medicijn elke dag *op
hetzelfde tijdstip.*

Gebruik dit medicijn *niet op verschillende
tijdstippen.*

Gebruik zoveel van dit medicijn als
uw arts u aanraadde.

Gebruik niet meer of minder van dit medicijn
als uw arts u aanraadde.

Taal in bijsluiters

Bevestigingen	Ontkenningen
Gebruik dit medicijn 1 keer per dag, <i>liefst in de ochtend.</i>	Gebruik dit medicijn 1 keer per dag, <i>liefst niet buiten de ochtend.</i>
Gebruik dit medicijn elke dag <i>op dezelfde tijdstip.</i>	Gebruik dit medicijn <i>niet op verschillende tijdstippen.</i>
Gebruik zoveel van dit medicijn als uw arts u aanraadde.	Gebruik niet meer of minder van dit medicijn als uw arts u aanraadde.

3 Biases

1. Mensen nemen altijd zichzelf mee
2. Taal stuurt de reactie
3. Ontkrachten van de mythe ≠
geloven in de waarheid

The Guardian

Antiviral
Women's health

Birth control: why are influencers turning away from the pill and towards natural contraceptive methods?

Natasha May

Tue 16 Sep 2025 17.00 CEST

 Share

Claims on social media feeds are that synthetic hormones cause infertility and affect romantic choices. Experts say unintended pregnancies have reached 'concerning levels'

de waarheid over

(Alternatieve) anticonceptie

avondshow

SEKSUELE VOORLICHTING

NATUURLIJKE ANTICONCEPTIE

Hebben factchecks effect?

- Zowel de traditionele factchecks als humoristische factchecks verminderen geloof in mythes over natuurlijke anticonceptie
- Beide factchecks zorgden echter niet in meer geloof in de waarheid over hormonale anticonceptie

Mogelijke oplossing: Truth boosting

AUTHENTIMARK

AuthentiMark:

*Digital Watermarking to Safeguard Online Content Against
Impersonation and Strengthen Trust Across Sectors*

Wanneer de leugen wortel schiet:
Misinformatie, biases en framing

Prof. dr. Christian Burgers

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM